

BASES DE LA REFORMA DEL CODI CIVIL DE CATALUNYA EN MATÈRIA DE SUPORT A L'EXERCICI DE LA CAPACITAT JURÍDICA

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

La Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat, aprovada per Nacions Unides el 13 de desembre de 2006, és en vigor a Catalunya des del 3 de maig de 2008. Aquesta norma implica un canvi de paradigma en la concepció de la discapacitat, acollint el model social de la discapacitat basat en els drets, la dignitat i l'autonomia de les persones amb discapacitat i superant el model exclusivament mèdic-rehabilitador. Aquest darrer situava la discapacitat com un problema personal o individual, i posava èmfasi en la classificació de la discapacitat (diagnòstic) i en les mancances que aquesta comporta per a una persona. El model social, per contra, posa l'accent en les barreres que la societat oposa a l'autonomia i a la llibertat de la persona amb discapacitat. I d'aquí que l'article 1 II de la Convenció digui que "las personas con discapacidad incluyen a aquellas que tengan deficiencias físicas, mentales, intelectuales o sensoriales a largo plazo que, al interactuar con diversas barreras, puedan impedir su participación plena y efectiva en la sociedad, en igualdad de condiciones con las demás". I d'aquí també que la Convenció reconegui els drets de les persones amb discapacitat a l'accessibilitat (article 9), a l'accés a la justícia (article 13), a l'educació (article 24), a la salut (article 25), a l'habilitació i rehabilitació (article 26), al treball i l'ocupació (article 27), a un nivell de vida adequat (article 28), i a la participació en la vida política, pública i cultural (articles 29 i 30).

Sota la rúbrica de l'igual reconeixement com a persona davant la llei, l'article 12 de la Convenció assenyala que tots els Estats parts reafirmen que les persones amb discapacitat tenen dret al reconeixement de la seva personalitat jurídica i també que tenen capacitat jurídica en igualtat de condicions en tots els aspectes de la vida. La Convenció constata els obstacles que la interacció amb l'entorn posa a les persones amb discapacitat per gaudir dels seus drets en igualtat de condicions, i aposta per no retallar o suprimir la seva autonomia. Aquesta norma internacional passa d'un model de substitució a un model de suport en la presa de decisions. Per això, obliga als Estats parts a oferir mecanismes de suport a la presa de decisions que permetin a les persones amb discapacitat desplegar les seves habilitats i capacitats tot respectant llur dignitat, autonomia individual, voluntat i preferències. A més, la Convenció reconeix específicament que les dones amb discapacitat estan subjectes a múltiples formes de discriminació, per la qual cosa calen mesures específiques perquè puguin gaudir plenament i en igualtat de condicions dels seus drets (article 6). Aquest component addicional de discriminació també es pot predicar de les persones amb discapacitat lesbianes, gais, bisexuals, transsexuals, transgènere i intersexuals.

La Convenció implica canvis de fons en el règim de les institucions de protecció de les persones majors d'edat que encara no s'han materialitzat del tot. Això no obstant, el dret civil català contemporani ha anat evolucionant en línia amb les tendències de dret comparat. La Llei 39/1991, de 30 de desembre, de la tutela i institucions tutelars, fou la primera a tot l'Estat a reconèixer la delació voluntària dels càrrecs tutelars. Posteriorment, la Llei 9/1998, de 15 de juliol, del Codi de família, va reforçar l'autotutela i va dotar de més substantivitat a la tutela de persones incapacitades, obligant els tutors a fer tot el que calgui per aconseguir el major grau possible de recuperació de la seva capacitat. No serà, tanmateix, fins a l'entrada en vigor del llibre segon del Codi Civil de Catalunya que el legislador català es farà ressò dels principis recollits a la Recomanació 99 (4), de 23 de febrer de 1999, del Comitè de Ministres del Consell d'Europa, sobre els principis relatius a la protecció jurídica de persones adultes incapaces. En efecte: aquesta recomanació subratllava la necessitat d'assegurar que els règims que implicaven la modificació judicial de la capacitat d'obrar fossin interpretats restrictivament, amb base en els principis de subsidiarietat, mínima intervenció i proporcionalitat. A més, el llibre segon també va flexibilitzar la resposta jurídica davant la pèrdua progressiva de facultats cognitives i volitives de la persona, donant carta de naturalesa al poder en previsió d'una situació de pèrdua de capacitat, i incorporant mecanismes de suport de caràcter judicial al marge del procediment de modificació judicial de la capacitat, com l'assistència. Finalment, va establir per primer cop que en l'exercici de càrrecs tutelars s'havien de respectar els desigs de la persona d'acord amb la seva capacitat natural.

En matèria de suport a l'exercici de la capacitat jurídica, l'aprovació pel Comitè de les Nacions Unides sobre drets de les persones amb discapacitat, el 19 de maig de 2014, de l'Observació general núm. 1 referent a l'article 12 de la Convenció, ha suposat un pas molt important en la clarificació de les obligacions dels Estats parts. En aquest sentit, el darrer informe del Comitè referent a l'Estat espanyol ha reiterat que s'ha de derogar la incapacitació, eliminar les mesures que comporten la substitució de la voluntat de les persones amb discapacitat i abordar les reformes legals que siguin necessàries per oferir-los els suports per a garantir que poden exercir llurs drets en igualtat de condicions. Per això, com ha destacat el Consell de la Discapacitat de Catalunya, ja no es pot esperar més per adaptar el conjunt de l'ordenament jurídic català a la Convenció i, en particular, per fer una revisió integral del Codi Civil de Catalunya en aquesta matèria.

La noció de capacitat jurídica que empra l'article 12 no es refereix únicament a la personalitat o capacitat de ser titular de drets o obligacions, sinó també a la capacitat d'obrar, és a dir, a l'aptitud legal d'exercir-los. En contraposició amb la tradicional divisió entre capacitat jurídica i capacitat d'obrar, la Convenció proclama que tant una com l'altra no poden arrabassar-se a ningú amb base en el diagnòstic d'una discapacitat; tothom té dret a la capacitat jurídica entesa en aquest sentit ampli (capacitat jurídica universal). Per tant, cap tipus de discapacitat -ni tan sols quan «impedeixi a la persona governar-se per si mateixa» (article 200 Codi Civil espanyol)- pot donar lloc a la privació total o parcial de la capacitat d'obrar.

La Secció de Persona i Família de la Comissió de Codificació de Catalunya ja ha avançat un esborrany d'avantprojecte de llei que, a més d'altres mesures, preveu l'adaptació del capítols I i II de títol I del llibre segon del Codi Civil de Catalunya, per tal d'incorporar explícitament en l'article 211-1 el dret a la capacitat jurídica en condicions d'igualtat. En el nou article 211-3, a més, es declara que totes les persones poden exercitar per si mateixes els seus drets civils amb les mesures establertes per la llei en el seu benefici, d'acord amb la seva capacitat natural. Com a conseqüència, s'hi preveu que, a petició de la pròpia persona o d'una altra persona en el seu interès, es poden adoptar mesures d'assistència o de suport, per tal de garantir l'exercici dels drets en situacions personals en què sigui convenient. En tot cas, les mesures han de ser conformes a la dignitat, respectar els drets, la voluntat i les preferències de la persona, ser temporals i s'han d'interpretar de manera restrictiva, atenent la capacitat natural.

Un pas decisiu consistirà en l'abolició del procediment de modificació judicial de la capacitat, que encara és el pressupòsit de l'accés a les mesures de suport per a la presa de decisions i que condiciona tota l'estructura del Codi Civil de Catalunya en la matèria. En aquest punt, cal fer esment de l'avantprojecte de llei de reforma del Codi Civil i de la legislació processal civil, presentat pel Ministeri de Justícia el dia 21 de setembre de 2018. En aquest avantprojecte es postula la derogació de l'estat civil de persona amb capacitat judicialment modificada i del procediment de modificació de la capacitat de la persona.

L'objectiu d'aquestes bases és proporcionar un marc per a la futura regulació dels instruments legals per al suport en l'exercici de la capacitat jurídica, és a dir per a fer possible que una persona que requereix suport pugui atorgar actes amb transcendència jurídica. En particular, es pretén establir els principis que haurien d'orientar el disseny de les reformes de les institucions de protecció de la persona actualment regulades pel títol II del llibre segon del Codi Civil de Catalunya. Atenent a la Convenció de Nova York, aquestes bases parteixen del dret al suport per a l'exercici de la capacitat jurídica en condicions d'igualtat, determinen les modalitats que pot revestir aquest suport i incorporen les salvaguardes per a prevenir els abusos, la influència indeguda i els conflictes d'interès en la realització per la persona concernida d'actes amb transcendència jurídica. En canvi, resta fora d'aquestes bases orientar com s'adapten a la Convenció de Nova York les actuals disposicions dels capítols I i II del Codi civil de Catalunya en matèria de tractaments mèdics i internaments, que concorden i despleguen normes estatals bàsiques o orgàniques. Més concretament, cal connectar aquelles disposicions amb l'article 9, apartats 3 a 5, i disposició final 1ª Llei 41/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica, i amb l'article 763 de la Llei d'enjudiciament civil, que té caràcter orgànic d'acord amb l'article 2.3 de la Llei Orgànica 8/2015, de 22 de juliol, aprovat per complir la sentència del Tribunal Constitucional 132/2010, de 2 de desembre. A aquest efecte, cal tenir en compte també que els Departaments de la Generalitat responsables en l'àmbit de la salut i serveis socials ja han desenvolupat un debat aprofundit sobre la qüestió. Resultat d'aquest procés són, entre d'altres, el document conceptual sobre el Model català de planificació de decisions anticipades (març 2016) i el document del Comitè de Bioètica de Catalunya titulat «El respecte a la voluntat de la persona amb trastorn mental i/o addicció:

document de voluntats anticipades i planificació de decisions anticipades» (desembre 2017). Per tant, la regulació dels suports en l'exercici de la capacitat jurídica haurà de concordar i respectar el marc legal que resulti del procés d'adaptació del dret català a la Convenció de Nova York en allò relatiu a l'autonomia de la persona en l'àmbit de la salut.

III

A la vista dels futurs canvis en l'ordenament estatal, sobretot en els procediments judicials aplicables a les mesures de suport a la presa de decisions, cal endegar les reformes del Codi Civil de Catalunya en matèria de capacitat jurídica en condicions d'igualtat i adaptar definitivament el dret català al que exigeix la Convenció sobre drets de les persones amb discapacitat.

Qualsevol reforma en aquesta matèria s'ha de dur a terme en un marc participatiu ampli, que sigui capaç de recollir les demandes de les persones que són discriminades en aplicació de la normativa vigent sobre capacitat d'obrar. És per això que, dins el disseny del procés prelegislatiu, s'ha optat per elaborar unes bases per articular el debat públic.

Un cop aprovades les bases, aquestes es desenvoluparan en forma de text articulat que substituirà la normativa actual, en particular la part del Codi Civil de Catalunya relativa a les institucions de protecció de persones majors d'edat. Aquesta nova normativa serà un avantprojecte de llei de reforma del Codi Civil de Catalunya en matèria de suports a l'exercici de la capacitat jurídica.

En tot cas, la revisió de les normes civils vinculades a les mesures de suport només té sentit si forma part d'un conjunt més ampli. La incorporació d'un veritable sistema de suport a la persona per a la presa de decisions només pot ser realment operatiu si ve acompanyat de tot un conjunt de mesures administratives i pressupostàries que cimentin un funcionament adequat d'aquest suport, adaptat a les necessitats de cada persona. Altrament, el canvi que promou la Convenció i al que els Estats parts estan compromesos no es produirà malgrat els canvis en la legislació civil. En la mateixa direcció apunta el Protocol de cribratge abans d'iniciar un procés de modificació de la capacitat, i criteris i recomanacions per al foment de l'autonomia en la presa de decisions (2017), promogut pel Departament de Treball, Afers Socials i Famílies i desenvolupat pel Grup de treball de suport a l'exercici de la capacitat. L'enfocament d'aquest protocol és el mateix que inspira la reforma i constitueix un marc imprescindible per a la transformació de les pràctiques actuals a fi d'assolir els objectius de foment de l'autonomia de la persona en la presa de decisions que reclama la Convenció.

BASES

Base 1ª Definició

El suport a l'exercici de la capacitat jurídica consisteix a reconèixer a tota persona els mitjans necessaris per exercir els seus drets i prendre les seves pròpies decisions en l'àmbit jurídic, tant personal com patrimonial, en condicions d'igualtat.

Inclou el suport en la comunicació, en la consideració d'opcions, en la comprensió dels actes jurídics i de les seves conseqüències, i la manifestació de la interpretació de la voluntat de la persona.

Pel que fa a la presa de decisions en l'àmbit de la salut s'estarà al que disposi la normativa específica en la matèria.

Base 2ª Necessitat

El suport per a l'exercici de la capacitat jurídica s'adreça a tota persona que el necessiti, sense estar condicionat a la prèvia qualificació d'aquella com a persona amb discapacitat.

Base 3ª Proporcionalitat

La mesura del suport que s'ha d'oferir a la persona ve determinada per les seves necessitats. Per tant, per fer possible que la persona pugui tenir cura dels seus afers i prendre per sí mateixa la decisió corresponent, el suport s'ha d'adaptar a la situació concreta de cada persona. La intensitat del suport pot variar segons les circumstàncies de cada persona i el tipus d'acte

Base 4ª Voluntarietat

Com a principi general, el suport és voluntari i s'insta per la pròpia persona, que pot negar-se a rebre'l i pot canviar-lo o posar-hi fi en qualsevol moment.

Quan es posi de manifest abús o influència indeguda, excepcionalment es podrà instar el suport a través de l'autoritat competent i aquest consistirà en l'acompanyament per ajudar la persona a prendre consciència de la seva situació i dels riscos que es derivarien si no el rebés.

Quan malgrat haver fet l'esforç necessari atès el cas concret no sigui possible conèixer la voluntat i les preferències de la persona, el suport que sigui adient es pot instar a través de l'autoritat competent. El suport en aquest cas s'ha de basar en la millor interpretació possible de la voluntat i les preferències de la persona, considerant la seva trajectòria de vida, les prèvies manifestacions de voluntat en contextos similars, la informació amb la que compten les seves persones de confiança i qualsevol altra consideració pertinent per al cas concret.

Totes les formes de suport han d'estar basades en la voluntat i les preferències de la persona, no en el que se suposa que és el seu interès superior objectiu.

Base 5ª Subsidiarietat

El dret a prendre decisions en condicions d'igualtat es garanteix mitjançant les mesures d'accessibilitat universal que permetin que qualsevol persona pugui exercir la seva capacitat jurídica sense necessitat d'adaptació ni de disseny especialitzat.

Si en un cas particular no n'hi ha prou amb les mesures d'accessibilitat universal existents s'escau adoptar les modificacions i adaptacions necessàries i adequades per a fer possible la realització de l'acte en qüestió, sempre que això no imposi una càrrega desproporcionada o indeguda.

Quan les mesures d'accessibilitat universal i els ajustaments raonables no arribin a permetre l'expressió de la voluntat i les preferències d'una persona, s'escau oferir el suport escaient.

Com a regla general les mesures de suport seran informals i es prestaran en l'entorn familiar i/o comunitari.

Abans de la instauració de mesures de suport de caràcter judicial es preferiran les mesures de suport formal que hagi establert la persona concernida.

Base 6ª Suport informal

El suport informal inclou el ventall de pràctiques socials en què es dona suport a la presa de decisions sense comptar amb la legitimació que confereix un procediment formal de caràcter judicial o extrajudicial.

Cal ampliar els tipus de suport existents, donar més reconeixement al suport amb enfocament comunitari i promoure el desenvolupament de bones pràctiques de suport a la presa de decisions.

Base 7ª Suport formal

El suport formal és el que es proporciona en virtut de designació feta mitjançant una de les formes previstes per la llei i del que es dona la publicitat necessària per tal de garantir els interessos de la persona concernida i de les demés persones.

La designació es pot fer des que la persona requereix suport, en el qual cas rep el nom d'assistència, o per al futur, en el qual cas rep el nom de poder preventiu.

Un poder preventiu per al futur es pot combinar, des que la persona requereixi suport, amb l'assistència.

Base 8ª Assistència

L'assistència és l'instrument de suport formal en el que es designa una persona física o jurídica per tal que assisteixi a una persona que requereix suport en la presa de decisions, per a un afer o qüestió concreta o bé amb caràcter estable per a un àmbit determinat.

El nomenament de la persona que assistirà pot tenir lloc:

- (a) a través d'un acord notarial de suport atorgat per la persona concernida, o
- (b) per la designació feta per la persona concernida davant de l'ens que tingui aquesta competència, o
- (c) mitjançant resolució judicial dictada en el procediment de constitució de l'assistència.

Les obligacions derivades de l'assistència i les seves modalitats es determinen atenent a la voluntat i preferències de la persona i a les seves necessitats de suport.

Són d'aplicació a l'assistència totes les salvaguardes establertes per a la prevenció d'abusos, influències indegudes i conflictes d'interès.

Base 9ª Poder preventiu

El poder preventiu és l'instrument de suport formal atorgat en escriptura pública notarial i que consisteix en què una persona (*poderdant*) planifica anticipadament l'expressió de la pròpia voluntat i preferències davant la possibilitat de trobar-se en situació de no poder comunicar-les.

La impossibilitat d'expressar la voluntat i preferències pot ésser permanent o estable, o intermitent i transitòria. En aquest darrer cas, la legitimació conferida pel poder preventiu es limita al temps en què la persona no pot expressar la seva voluntat.

En el moment en què la persona concernida es trobi en situació de no poder expressar la seva voluntat, la persona apoderada haurà d'actuar prenent la decisió que hauria pres aquella persona d'acord amb la millor interpretació possible de la seva voluntat i preferències.

El poder preventiu té un contingut legal mínim en tant instrument de suport. En el poder preventiu es permet, en especial, delegar unes determinades facultats o, en general, totes les facultats legalment delegables, tant personals com patrimonials, sense necessitat de relacionar-les en l'escriptura. L'escriptura de poder preventiu ha d'incloure, a més, mitjans efectius per a supervisar l'actuació de la persona apoderada i permetre'n la remoció en cas necessari.

Són d'aplicació als poders preventius totes les salvaguardes establertes per a la prevenció d'abusos, influències indegudes i conflictes d'interès.

Base 10ª Eficàcia i vigència del suport formal

La prestació de suport formal pot implicar que l'acte atorgat per la persona que requereix suport no es pugui impugnar, a instància de l'altra part o d'altres persones, amb base únicament en la manca de consentiment.

La vigència de qualsevol instrument de suport formal depèn de la voluntat de la persona concernida. Per tant, mentre estigui en situació d'expressar una voluntat, pot revocar la designació del suport o modificar-ne la naturalesa o l'abast. La revocació o modificació poden restar condicionades al compliment de determinades formalitats o a un termini de reflexió. Les persones designades com a suports formals poden renunciar a l'encàrrec, en la forma escaient i sota condicions que garanteixin que la persona concernida continuï rebent el suport que requereix.

Base 11ª Intervenció de familiars i persones properes en els afers de la persona que requereix suport

Ningú pot atribuir-se la representació d'una persona que requereix suport si no li ha estat conferida de manera expressa per aquesta persona.

Si la persona concernida no està en situació d'expressar la seva voluntat i no ha atorgat prèviament poder preventiu o no s'ha designat qui l'assisteix, els familiars o persones properes poden realitzar per compte d'aquella actes de mer tràmit i també actes d'escassa transcendència econòmica que no admetin demora. En aquest cas, són d'aplicació les normes generals sobre gestió d'afers aliens sense mandat.

Base 12ª Salvaguardes

Les salvaguardes obligatòries tenen per objectiu garantir que la persona que presta el suport actua amb ple respecte als drets, la voluntat i les preferències de la persona concernida i que no hi ha abús, ni influència indeguda ni conflicte d'interessos.

S'entén que hi ha influència indeguda quan de la interacció entre la persona que presta el suport i la que el rep s'aprecia por, agressió, amenaça, engany o manipulació.

Les salvaguardes han de ser proporcionades al tipus de mesura de suport i han de garantir que, quan s'hagi prestat el suport necessari, la persona concernida té dret a assumir riscos i a cometre errors.

Les salvaguardes tenen efecte al llarg de tot el període en què està vigent el suport, des de la designació, durant el funcionament de la mesura i fins que s'acaba l'actuació de la persona designada.

Base 13ª Garanties del procediment d'assignació de suport

El procediment notarial, administratiu o judicial instat a fi d'instaurar alguna mesura de suport s'ha de basar en el respecte a la voluntat de la persona que requereix suport, la qual cosa pressuposa, com a mínim, que se la informa, ajustant el procediment de comunicació a les seves necessitats, sobre les opcions de suport i que se li garanteix el dret a expressar la seva opinió sobre elles, a modificar-les i a negar-se a acceptar-les segons el seu propi criteri.

A aquest efecte, és preceptiu entrevistar per separat la persona concernida, verificar que el contingut del suport s'ajusta a la seva voluntat i preferències, i a la llei i, amb anterioritat a la designació, explicar a les persones que han de prestar el suport les obligacions legals que adquireixen envers la persona concernida, i deixar constància d'haver-ho fet.

El procediment d'assignació de suport pot ser instat, excepcionalment, per una tercera persona quan, havent fet l'esforç necessari atès el cas concret, no sigui possible obtenir en aquell moment la manifestació de la voluntat de la persona concernida. En aquest cas, cal obtenir la millor interpretació de la voluntat i les preferències de la persona i assegurar el compliment de totes les garanties necessàries per comunicar-s'hi periòdicament i poder conèixer sempre quina és la seva voluntat i preferències, i que aquesta o aquestes siguin respectades.

Base 14ª Condicions dels qui presten suport

La persona o persones que presten els suports han de trobar-se lliures de conflictes d'interessos i abstenir-se d'influències indegudes sobre la persona.

Si malgrat aquesta prevenció hi ha conflicte d'interessos o influències indegudes, mitjançant el procediment notarial, administratiu o judicial escaient la persona concernida ha de ser informada el més aviat possible d'aquesta circumstància i de les vies de què disposa per tal que, d'acord amb la seva voluntat i preferències, decideixi sobre aquest suport.

Els actes jurídics on s'hagin produït el conflicte d'interessos o la influència indeguda poden ésser ineficaços, sense perjudici de les possibles responsabilitats de la persona que hagi prestat el suport.

Base 15ª Supervisió de l'activitat dels suports

La prestació de suport en l'exercici de la capacitat jurídica és una activitat subjecta a la supervisió de l'autoritat encarregada de vetllar perquè es respectin els drets, la voluntat i les preferències de la persona concernida.

Són manifestacions d'aquest tipus de salvaguarda, d'una banda, les audiències i diligències necessàries per determinar si la persona de suport està actuant de conformitat amb el seu mandat i amb la voluntat i les preferències de la persona; d'altra banda, les autoritzacions per a determinat tipus d'actes que tenen per objectiu vetllar perquè la persona concernida no sigui privada dels seus béns de manera arbitrària i, també, l'obligació de la persona que presta el suport d'informar periòdicament de les activitats desenvolupades en relació a la persona que rep el suport i, si escau, de retre comptes de la gestió dels seus interessos econòmics.

La persona que requereix un suport formal pot designar una persona de la seva confiança perquè s'encarregui de fer el seguiment i supervisar l'actuació de la persona o persones que en cada moment li presten el suport. Sota determinades condicions, aquesta mateixa

persona també pot encarregar-se de l'autorització de determinats tipus d'actes amb intervenció de les persones que presten els suports.

S'ha d'explorar la possibilitat de crear un ens que s'encarregui de rebre les queixes sobre el funcionament dels suports i de l'assessorament a la persona concernida.

Base 16ª Revisió periòdica de les mesures de suport

Totes les mesures de suport poden ser revisades a petició de la persona a qui s'han ofert o de la persona que presta el suport i també, quan la persona concernida no pot expressar la seva voluntat, a instància de qui té interès legítim o de l'autoritat competent.

Així mateix, les mesures de suport formal estan sotmeses a un termini automàtic de revisió, que pot variar en funció de la complexitat del suport i de la situació de la persona.

Base 17ª Responsabilitats civils i penals

La persona que assumeix la prestació de suports per a l'exercici de la capacitat jurídica ha d'actuar amb diligència i lleialtat, respectant els drets, la voluntat i les preferències de la persona concernida. Si en el curs de la prestació de suports s'acredita la comissió d'abusos, d'influències indegudes o d'actuacions en conflicte d'interès, a instància de la mateixa persona concernida, o de qualsevol persona amb interès legítim o del ministeri fiscal quan la persona concernida no pot expressar la seva voluntat, s'exigiran les responsabilitats penals i civils que pertocuin.

Base 18ª Mediació

Els eventuais desacords que puguin sorgir en relació amb el suport a l'exercici de la capacitat jurídica, com ara la designació de les persones que el prestaran, l'abast de les seves facultats o el respecte a la voluntat i preferències de la persona a qui s'han ofert, poden ser objecte de mediació, en tant que "procediment no jurisdiccional de caràcter voluntari i confidencial que s'adreça a facilitar la comunicació entre les persones, per tal que gestionin per elles mateixes una solució dels conflictes que els afecten, amb l'assistència d'una persona mediatadora que actua d'una manera imparcial i neutral" (art. 1.1 Llei 15/2009, del 22 de juliol, de mediació en l'àmbit del dret privat de Catalunya).

Base 19ª Entrada en vigor i normes transitòries

Per preparar l'adaptació de l'actual context institucional als canvis que imposa la reforma i permetre la preparació i informació de les persones i entitats implicades s'ha d'establir un període de *vacatio legis* d'un any des de l'aprovació de la reforma.

A partir de l'entrada en vigor de la reforma cal, a més, establir un termini ampli perquè les tuteles i curateles prèviament establertes amb caràcter indefinit passin a enquadrar-se en el

nou marc que sigui escaient, bé a través d'acords de suport o bé mitjançant la constitució judicial de l'assistència, en funció de les circumstàncies de les persones que necessiten suport.

Base 20ª Prodigalitat

La prodigalitat no pot constituir una causa legal de limitació de la capacitat jurídica. La persona concernida pot acceptar instruments de suport dissenyats per a salvaguardar els seus interessos davant els riscos derivats de la situació de prodigalitat. Alhora, es garanteix l'efectivitat dels seus deures familiars.

* * * *

ESBORRANY